

Bli passiv når du har problemer

Noen hester vil reagere med usikkerhet under longering og særlig når du vil ha de inn. Når du setter press på bakparten og holder igjen i leietauet vil de bare øke farten og løpe videre, slik som på bildet på forgående side. Når du opplever det såer mitt råd at du bare stiller deg helt passiv. Når hesten er bak deg flytter du bare tauet fra hånd til hånd slik at den ikke surrer deg inn i longertauet. Trekk hesten forsiktig nærmer deg for hver runde og vent til hesten stopper, om den så løper 10 runder. Gi rikelig med ros før du gjentar. Etter hvert vil hesten lære at det eneste du vil med dette er å invitere inn til ros.

Opplever du at hesten fremdeles er giret og løper for mye så kan en løsning være at du stiller deg helt passiv. Ja om nødvendig dropp longertauet i bakken som om du sier "Nei, nå gidder jeg ikke mer!" Du må gjerne ha med en krakk og et magasin og sette deg ned for å lese. De aller fleste hester vil nå stoppe og bare se på deg. Vent til hestene kommet ordentlig til ro før du prøver igjen.

Åskifte retning

Når hesten har lært start og stopp i begge retninger er det tid for å lære hesten å skifte retning uten å komme inn til deg. Mens hesten er i bevegelse, for eksempel til venstre for deg, passer du på å skifte din ledearm til høyre. Begynn rolig å peke/lede til høyre samtidig som du nå rolig svinger den ledige tauenden i venstre arm foran hesten. Så snart hesten viser tanke på å skifte retning, ved at den stopper litt opp og tar et steg andre veien, gir du etter og lar hesten få hele tauet. Når hesten på ny volte andre veien. La hesten trave tre - fire runder på denne volten før du stopper den og inviterer den inn. Gi mye ros før du begynner på nytt. Blir hesten stresset og giret under vendinger så kan det være lurt å gå tilbake til å trene en periode bare på start og stopp.

På bildet under har jeg akkurat vendt hesten fra venstre til høyre. Fremdeles er det bevegelse i tauet i min venstre hånd. I neste fase overfører jeg tauets ende til høyre hånd og lar hesten trave på slakt longertau mot høyre noen runder.

I pausene mellom hver longeringsøkt kan vi trene hesten på å senke hodet. Om det og om litt andre ting skal vi ta opp i neste utgave av Equus. Jeg håper denne artikkelen vil hjelpe deg neste gang du skal longere hesten din. Du må gjerne stille spørsmål, som jeg i neste nr av Equus eller i en seinere utgave av bladet kan besvare og utdype dette ytterligere.

Hvorfor taugrime og marine tau?

Jeg vil avslutte denne artikkelen med å si litt om utstyret jeg bruker. Vi knytter våre egne grimer. Den lette, myke og tynne taugrime er særdeles egnet når du skal jobbe hesten din på bakkenivå. Grimen er så lett at hesten knapt merker at den har noe på. Hesten vil derfor merke den minste bevegelse i grimen.

Tauet som benyttes må kunne "bølge seg" når vi rister forsiktig i det. Disse bølgenemå kunne fortsette helt fram til grimen og gjennom grimen. Hesten vil føle disse "bølgene" nesten før du selv merker at du beveger tauet. Et vanlig leietau bølgjer ikke og er dessuten alt for kort. Et leietau med kjetting vil miste "bølgen" og energien når den treffer kjettingen. Derfor vil et slikt tau gjøre at svært lite signaler vil gå videre til grimen. Vanlig leietau og grime kan derfor ikke benyttes.

Du får kjøpt slikt utstyr fra oss for kun kr. 390,- komplett. Flere butikker selger også slikt utstyr. Pris og kvalitet varierer.

“Umulige Ali”

fortalt av Ellen Ofstad

Siste del

I løpet av mine år som hestetrener har jeg hatt gleden av å bli kjent med mange hester. Det er ikke alle hestene jeg husker like godt, men det er noen som skiller seg ut og som jeg aldri kommer til å glemme. Disse hestene er vanligvis dem som har fått meg til å klø meg i hodet for å finne løsninger, og som når jeg tenker tilbake, har lært meg å bli en bedre trener.

Alis leietrening fortsetter

Gammel vane er vond å vende sies det, og dette er sant for både hester og mennesker. Ålæren hest noe den ikke har vært med på tidligere er vanligvis enklere enn ålæredene noe den har lært feil fra før. Hester, akkurat som oss, lærer ut ifra sine erfaringer, og det er de daglige erfaringene som har størst innvirkning på hestens adferd. Ali hadde sikkert en gang lært å leie pent, men i de senere årene hadde det vært akseptert at han danset på bakbena når man tok ham ut. Så selv om han en gang hadde blitt trent til å leie på en bestemt måte hadde han senere lært å leie på en ny måte. Ikke bare var hans oppførsel akseptert, men den ble til og med belønnet.

En belønning er noe en hest vil ha eller noe den vil at skal skje. Dersom en hest viser en bestemt oppførsel og blir belønnet for dette, vil den naturlig nok fortsette med denne atferden i håp om at den vil få den samme belønningen en gang til. Når vi ser på det på denne måten er det lettere å forstå at Ali verken var ulydig eller dum når han hoppet og spratt under leieing. Hans erfaring var at når noen kom inn til ham og satt på ham grimen så ble han tatt ut til en hoppe han skulle bedekke. Etter å ha opplevd dette noen ganger begynte han å assosiere disse tingene sammen, og ble derfor veldig ivrig når noen skulle ta ham ut. Ingen hadde problemer med å fange denne hesten! Hadde den som leide ham latt være å ta ham ut når han begynte å sprette så hadde ikke denne måten å gå i leietau på blitt belønnet, men i stedet ble oppførselens hans forsterket ved å gi ham den beste belønningen man kan gi en hingst; tilgang til en brunstig hoppe.

Når noen stresser så gjør de dette fordi de tror at ting vil gå raskere, og dette gjelder for hester såvel som for mennesker. Sjansen er stor for at Ali trodde at han fikk komme til hoppen fortere fordi han giret seg opp, selv om det i praksis sannsynligvis førte til at det tok lenger tid. Virkeligheten spiller egentlig ingen rolle i denne sammenhengen, det som påvirket Alis adferd var hans oppfattelse av virkeligheten. Han trodde at hans oppførsel var det som gjorde at han kom til hoppen, og dermed ble den oppførselen sterkere. I innlæringspsykologien kalles dette for forsterkning av adferd, og dette skjer når en adferd, som er det samme som en handling eller oppførsel, blir belønnet.

Når man håndterer hester er dette noe det er viktig å være oppmerksom på, fordi forsterkning av adferd skjer uansett om vi er klar over dette eller ikke. Den som belønnet Alis oppførsel under leieing hadde helt sikker ikke dette som intensjon. Men det er ikke trenerens intensjoner som har effekt på hestens innlæring, det eneste som påvirker adferden i øyeblikket er hvordan hesten oppfatter situasjonen. Det er mange som tror at de kan bestemme hva som er belønning for en hest. De tror at de bare belønner hesten med ros og klapp for eksempel og har ofte faste prinsipper på å ikke bruke mat som belønning. Problemet med slike overbevisninger er at det ikke er treneren som bestemmer hva som er en belønning, men derimot den som blir trent. Og trening, eller læring, skjer hele tiden, enten treneren er bevisst det som skjer eller ikke. Siden Ali fikk mat hver dag ble mat brukt som belønning. Ikke i trenerens øyne, men i hestens øyne. Maten ble servert etter at Ali viste en bestemt oppførsel, og forsterket derfor denne atferden.